

СНН

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ.

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

Пешта, 1838–1849.

Будимпешта, 10. мај 2007.

Нова серија, г. XVII, бр. 19

Опраштање

Фото: ИВАН ЈАНШЕЋИЋ

Поклоничко путовање по фрушкогорским манастирима

Наши верници у манастиру Раковцу

Фрушкогорски манастири су својим постојањем веома специфични и важни за српски народ и не само за српски, већ и за турски, аустријски па и друге народе који су били у контакту са фрушкогорјем, трећом Светом Гором која данас припада укупној баштини српског рода.

Архитектонска и ликовна лепота, као и улога духовног средишта фрушкогорских манастира у животу српског народа били су довољан разлог да парохијани и парохијанке из Помаза и околине, као и Сегедина и околине на челу са духовним пастиром јерејем Љубом Милисавићем, парохом помашким и Јованом Голубом, главним организатором поклоничког путовања, крену на пут с циљем да обиђу и поклоне се делу богатог културно-историјског наслеђа Србије које данас броји 16 манастира с тим што су неки у рушевинама а неки су пак само делимично обновљени. Историја Сремског Атоса некада је била много лепша, богатија, наима, постојало је преко тридесет манастира. Међутим, зла времена, пре свега. Други светски рат, велики број светиња претворило је у рушевине. Те рушевине, којима се придружују и древне светиње, својом прошлешћу и данас говоре, садрже у себи духовност која привлачи.

Управо то духовно зрачење, љубав према православљу, навело је близу четрдесеточлану групу поклоника из Мађарске да од 28. априла до 1. маја борави на Фрушкој Гори и освежи се из духовног извора тамошњих манастира.

Већ први дан, поклонници су имали богат програм, наима, поред упознавања знаменитости Сремских Карловаца, боравили су на Стражилову где су се поклонили пред гробом Бранка Радичевића, рано преминулог српског песника, истакнуте личности српског романтизма.

У наставку су следила похођења манастира и незаборавни сусрети са настојатељима древних фрушкогор-

ских светиња. Наши поклонници обишли су 12 манастира: Крушедол, Ново Хопово, Велику Ремету, Гргетег, Раваницу, Јазак, Раковац, Беочин, Черевих, Шишатовца, Петковицу и Прибину...

Свугде су били топло поздрављени, као најрођенији а и они су се понашали како то доликује правом, истинском вернику, оданом светосавском српском православљу. Учешће на литургијама, богослужењима и молитвени, појачки однос српских православних верника из Мађарске остао је запамћен па зато није ни чудо да су на свим местима где су боравили, били посебно угошћени а посебно се истакло гостопримство о. Саве, настојатеља манастира Крушедол где су се наши парохијани и парохијанке поклонили и моштима патријарха Арсенија III Чарнојевића, вође Велике сеобе Срба.

Слично гостопримство указао је и о. Стефан, игуман Велике Ремете те о. Фотије, настојатељ манастира Шишатовца, но, незаборавно је било и у манастиру Петковици где игуманија просто није хтела да пусти своје миле госте из Мађарске.

Наши верници свугде су доживели незаборавне доживљаје, удахнули у себе духовност, побожност какву само трећа Света Гора може да им пружи.

При томе, стручну водичку помоћ имали су од стране господина Митра Крејића, сарадника Архива Војводине а наши поклонници дуго ће памтити и гостопримство хотела где су били смештени, односно, ресторана где им је обезбеђена исхрана: у знак пажње, Срби, српски православни верници из Мађарске добили су торту!

У сваком случају, поклонници из Мађарске били су одушевљени и очарани оним што су видели током четвородневне екскурсије и изразили жељу да се и убудуће организују слична поклоничка путовања. Њих ће бити а то је потврдио и главни организатор обиласка фрушкогорских манастира, господин Јован Голуб.

П. М.

Храмовна слава у Чанаду

На територији Будимске епархије поједини српски православни храмови посвећени су светом великомученику Георгију, свецу који је својим делом показао пример искрене и непоколебљиве вере, оданости према Исусу Христу. Међу светињама које носе име св. Ђорђа јесте и српска православна црква у Чанаду.

Чанађани, иако малобројни, сваке године достојно прослављају патрона древне светиње а тако је било и ове године: мештани су, заједно са својим гостима из Батање и Сегедина, 6. маја, на сам дан великог црквеног празника празновали Ђурђевдан.

Свету литургију у чанадском светом храму, сазиданом 1875. године, служио је протојереј-ставрофор Илија Галић, парох батањски, администратор чанадске парохије који је уједно одржао и свечану славску беседу. Истакавши важне сегменте живота светог великомученика Георгија, о. Галић је говорио о овоземаљским моралним и материјалним благима с посебним освртом на св. Ђорђа који је „ради славе бојке и свог спасења, оставио, жртвовао своју светску славу и старешинско достојанство. Предао се на мучење, украсивши себе вечном славом и небеским достојанством међу анђелима.“

После дугих и тешких мучења, на послетку су му и главу одсекли али славу светитељску нису могли да му одузму. Свети Ђорђе кроз сва времена, па и данас, зове се победоносац, јер је својом сталношћу и издржљивошћу на грозним мукама победио своје мучитеље и отровну аждају тј. непријатеље хришћанства, јер су његов пример следили и други хришћани и тако одржали победу крста над некрсти.“

Администратор чанадске парохије затим је пажњу посветио истинским вредностима Христове цркве да би се на крају своје проповеди упитао: „Шта вреди човек, који земаљска привремена уживања не уме умерено да ужива, па да се не огреши ни Богу ни браћи; и напротив, шта вреди онај хришћанин, који привремена земаљска уживања није у стању и да жртвује ради Бога и ближњега као што је урадио и све-

ти Ђорђе чије молитве нека су и данас и свагда на помоћ свакоме брату хришћанину који га слави угледајући се на његов живот и на његова дела. Амин.“

Окончањем славске беседе, о. Илија Галић се у име чанадске Српске православне црквене општине и јавно захвалио Радивоју Кичињу на одежди коју је он за Чанађане купио у румунском манастиру Бездин а потом је уследио опход цркве, резање славског колача и благосиљање кољива. И ове године кум славе био је Аурел Хиђишан, иначе члан месне Српске мањинске самоуправе који је подвукао: „За редом сам шести или седми пут кум, већ не бројим... Раније је слично било и са чика Благојем а сада је на мене ред. Све док иједног Србина буде у Чанаду, ова славска традиција одржаће се и достојно ћемо славити нашег заштитника, светог великомученика Георгија!“

Све у свему, празновање патрона месног српског православног храма протекло је скромно, но, ипак оно што ваља истаћи јесте да су иако у малом броју, Чанађани и ове године свечано обележили храмовну славу, св. Ђорђа и на тај начин наставили славску традицију коју су оновремено започели њихови преци.

Предраг Мандић

Кум славе, Аурел Хиђишан (с десна)

Света литургија у Чанаду

Ђорђевић
Ђорђевић
Ђорђевић
Ђорђевић
Ђорђевић
Ђорђевић
Ђорђевић
Ђорђевић

Ђурђевдан у Помазу

Кумови поклонили храму икону светог Ђорђа

Обележавање Ђурђевдана, славе помашког српског храма започело је светом литургијом у 10 часова, коју је у недељу 6. маја, пред великим бројем окупљених месних Срба служио архијерејски заменик будимски, о. Војислав Галић, уз саслужење калашког пароха, о. Николе Почуче и помашког свештеника, о. Љубисава Милисавића.

На литургији је појао црквени хор „Јавор” из Сентандреје, којег је прошле недеље заувек напустио још један његов вишедеценијски члан, г-дин Милорад Шошић. Честитајући Помазлијама и Помашкињама њихов велики празник, о. Војислав Галић говорио је о значају нашег великог светитеља, заштитника не само

помашке богомоље, већ и великог броја српских домова и храмова широм света.

Свечари и њихови гости у великом броју окупили су се и на вечерњу, које је служио о. Никола Почуча, а у порти храма затим је пререзан славски колач и благосиљано кољиво. Овом приликом освећена је и икона светог Ђорђа, коју је насликала и цркви поклонила Дорина Вереш, супруга славског кума Атанасија Хамваша.

Славље је потом настављено на традиционалном балу одржаном у помашком дому културе. Уз свирку оркестра из Бечеја гости су плесали и забављали се до касних вечерњих сати.

С. М. Свету литургију служио је архијерејски заменик о. Војислав Галић

Велики број верника у порти помашког српског храма

Кум овогодишње славе био је Атанасије Хамваш

Дан светог Ђорђа обележен у Саборном храму у Будимпешти

Хришћанство је вера непоколебљива

Слава у обновљеној цркви

Слава Саборног храма у Будимпешти ове године обележена је у недељу 6. маја и то у првом реду светом архијерејском литургијом, коју је служио Његово преосвештенство епископ будимски г-дин Лукијан, уз саслужење свештеника Епархије будимске.

На литургији су појала чак два црквена хора, „Свети Димитрије” из Будимпеште и хор „Станковић” из Београда, а окупљеним верницима из Будимпеште и околине свечаном беседом обратио се о. Драгомир Сандо, професор Теолошког факултета у Београду, који је поводом великог празника између осталог рекао:

— Цела наша вера у Христа спаситеља заснива се у ствари на парадоксалности. Како другачије схватити распеће и крст његов, а само три дана после тога неизмерљиву радост (...) То је радост која учвршћује веру, даје наду и прегалаштво да настојимо тамо где би иначе маласали и пали, како би на тај начин све превазишли. Зато се са правом, али и са зебњом називамо хришћанима (...)

Велика је обавеза, дужност и част носити то име и зато смо сви ми који смо крштени — мали Христоси. Зато једни другима у разговору и кажемо: „Господине!” То је у ствари деминутив од речи Господ, која означава достојанство човека и оно што нас уче свети и побожни људи кад су били у смртној опасности, али и у радости исто тако (...)

Хришћанство је вера непоколебљива. Зато, драга браћа и сестре, чујмо глас из светог јеванђеља и живимо у истини колико то можемо по својој слободи и по свом одабиру, али исто тако по љубави Христовој и принципима светог јеванђеља. Господ страда и радује се увек са нама и зато је он наш најснажнији путеводитељ, а исто тако и онај који се у нас усељава.

Многе су књиге написане па и данас ничу под насловом „Мој живот са Христом”. Али има једна вечна књига, или више њих, која носи дубљи наслов а то је „Мој живот у Христу”. Није довољно само да идемо поред Христа, него да живимо у Христу и Христос у нама. Ето то

нам потврђује данашњи празник и велики победоносац и великомученик Георгије коме је слава и хвала у све векове векова.

Славска литија затим је обишла храм светог Ђорђа, који је крајем прошле године заблистао новим сјајем и овогодишњу прославу дочекао свеже окречен са обновљеним бедемом и уређеном портом. Његово преосвештенство епископ будимски г-дин Лукијан затим је пререзао славски колач и благосиљао кољиво које је припремио кум, Милан Кићевац. Потом је владика Лукијан поздравио окупљене вернике и честитао им храмовну славу, а након што су колач и кољиво подељени присутнима, гости су још неко време остали у црквеној порти.

За ову прилику организатор „Шарене барке”, Ђорђе Шибалин за малишане је приредио пријатно изненађење. Под правим малим шатором малишани су уз помоћ Милана и Дијане Ђурић могли да боје и сликају иконе доприносећи тако на свој начин обележавању великог празника.

Због опасности од кише празновање је настављено у свечаној сали Текелијанума где је за све госте уз финансијску помоћ Српске самоуправе у Будимпешти био приређен славски ручак. После краће паузе, негде око 14 часова у Текелијаниму је одржан свечани програм у којем су учествовали хор „Станковић” и Таназије Узуновић, драмски уметник из Београда.

Духовно-поетски део програма изазвао је велику пажњу публике, чији се број како је време одмицало, све више повећавао. У другом делу хор „Станковић” извео је сплет српских народних и грађанских песама, а упечатљив сценски наступ и изванредне вокалне способности његових чланова одушевили су све присутне. У наставку свечаности до раних вечерњих сати госте је забављао и оркестар Крунослава Киће Агатића.

Иако су се организатори побринули да на Ђурђевдан свега буде довољно, ипак је на пештанску славу дошао нешто мањи број гостију него ранијих година. У црквеној порти у пуном су јеку и радови на обнављању зграде бивше вероисповедне школе, где се данас налази седиште црквене општине, а у будућности се планира да овај простор буде место где ће се оформити мања библиотека и изложбени простор.

С. М.

Нови понос Деске

Још један српски културни центар

Дешчани су на сам Ђурђевдан привели крају дугогодишњи марљив рад који се тиче презентације духовног, културног и историјског наслеђа српског народа! Отварањем репрезентативне етнографске изложбе у некадашњој седишној просторији месне српске мањинске самоуправе, заокружена су настојања српске заједнице у овом поморишком насељу, наиме, у Десци је, слободно можемо рећи, формиран својеврсни српски духовни и културни центар.

Томе су у многоме допринели и локална самоуправа села Деске, Културни и документациони центар Срба у Мађарској, Самоуправа Срба у Десци, Културно-уметничко друштво „Банат” и такви ентузијастички као што су јереј Светомир Миличић, парох дешчански, Боривој Рус, Споменка Брцан-Ђукин, Кристифор Брцан, вредни неимари, будни чувари дешчанске прошлости и садашњости, пропагатори важности презентације српске духовности и културе.

Сви они који су 6. маја закорачили у некадашњу просторију Самоуправе Срба у Десци имали су шта да виде: у бившем седишту месне српске мањинске самоуправе постављена је велелепна етнографска изложба која садржи текстилне, дрвене, глинене, металне и сламнате предмете. Поставка је направљена са укусом и посебном љубављу а оно што посебно ваља истаћи јесте да је поред световне место добила и црквена, духовна култура.

Поздравним речима приступима, који су након окончања свете литургије прешли у школску зграду, обратио се Боривој Рус, директор Културног и документационог центра Срба у Мађарској који је између осталог подвукао следеће: „Ова изложба јесте сведочанство како су Срби некада живели на овим просторима. Мислим да овај богат материјал говори и о томе да је био потребан велики рад да се све ово сакупи, постави. Поред оспособљавања ове просторије где се налази изложба, направљена је и канцеларија месне српске мањинске самоуправе, односно, оспособљене су и додатне просторије које ће служити у сврхе Културно-уметничког друштва „Банат” будући да места, од сада има и за ношње, опанке те друге ствари, све има своје место. У сваком случају, остварила нам се једна вишегодишња жеља.”

Боривој Рус је подсетио да отварањем изложбе и адаптацијом нових просторија послови нису окончани, штавише, предстоје нове обавезе, радови! Ваља наставити сакупљање старина и откривање, истраживање прошлости Срба у Десци.

Након поздравних речи директора Културног и документационог центра Срба у Мађарској, освешћење музејске просторије, односно, седишта месне српске мањинске самоуправе и Културно-уметничког друштва „Банат” извршио је јереј Светомир Миличић, парох дешчански који такође има огромне заслуге

Отац Светомир Миличић врши освешћење просторија српског клуба

Окупљени Дешчани на отварању изложбе

Опанци коначно пронашли своје место

што је изложба добила и црквени карактер: посебно ваља поменути изложбено одежду блаженопочившег проте Живана Николашева, стихаре, мантије, старо Јеванђеље и барјак дешчанске Српске православне омладине „Слога” из 1936. године.

Наравно, поставка има и друге вредне предмете којим би се, за цело, радо дичиле бројне музејске установе, но, на срећу све што је изложено у суседству забавишта и школе, налази се у власништву дешчанске српске заједнице.

Кристифор Брцан, марљиви сакупљач старина, председник Самоуправе Срба у Десци и месног Културно-уметничког друштва „Банат” није крио задовољство што је изложба, тачније музејска грађа најзад пронашла своје стално место: „Коначно смо доживели тренутак када је изложба стигла на своје стално место које се може грејати, које није влажно, које се може проширити. Ради се о историји Срба у Десци и споносом могу рећи да бисмо могли још барем две такве изложбе урадити, наиме, када смо почели излагати старине, онда смо тек видели колико тога имамо. Чини ми се да је овде изложена трећина онога чиме располажемо. У року месец-два мораћемо да набавимо и витрине како бисмо још неке вредније ствари могли да изложимо. Морам и то додати да не располажемо само дешчанским старинама, него имамо и сакупљене вредности из других наших насеља. Баш зато, настојаћемо да ове своје лепоте, бар део, представимо и у другим српским живљем настањеним насељима. И овим путем желим изразити захвалност свима који су учествовали у реализацији изложбе и адаптацији просторија – свакако, радићемо даље како би све било још лепше!”

Лепа су и нове просторије месне српске мањинске самоуправе, односно, Баната... Најзад има довољно места и за мајинце и за фолклораше који сада не морају селити ношње, опанке, чизме и друге „саставне делове” ансамбла. Чак су и многобројна признања окачена на зид, видљиви су сви значајни успеси нашег најстаријег и најтрофејнијег друштва у Мађарској.

За задовољство и весеље било је, дакле, повода у Десци... А да се Ђурђевдан заокружи на достојан начин, након пријема у новом седишту месне српске мањинске самоуправе, празновање месних Срба настављено је уз јагњеће печење за које се побринуо Светозар Шевић. Штета што је поподневно дружење малчице покварила, тачније пореметила ђурђевданска кишица која је, међутим, овом приликом злата вредела... Молитве ратара, баштована биле су услишене па су осушене земље најзад добиле небески дар, одавно прижељкиване падавине.

Наравно, временске прилике нису поквариле вољу Дешчана који с правом могу бити поносни и могу рећи да имају својеврсни српски духовни и културни центар на којем им честитамо.

Предраг Мандић

Професорка Оливера Младеновић-Мунишић,
руководилац Хора Српске основне школе и гимназије из Будимпеште

Међународни успех хористкиња СОШИГ

Иако знатно подмлађен, тренутни састав Хора Српске основне школе и гимназије из Будимпеште успешно наставља стазам које су претходно годинама мукотрпно крчиле генерације хориста, предвођене професорком Оливером Младеновић-Мунишић. Најсвежији докази су њихови најновији наступи, на којима су успешно представили своју школу и народност. Ево шта о новој хорској постави и њиховим недавним наступима каже професорка Мунишић:

– Ово је јако подмлађена генерација јер нам, нажалост, ових дана одлазе четири матуранткиње. То су Наталија и Милица Петровић, Ивана Вујатов и Анамарија Вист. Њиховим одласком из хора на располагању су ми остале ученице из 9, 10 и 11. разреда. Међу њима је много нових ученица које су се брзо уклопиле с обзиром да је ово њихов почетак. Прве наступе имале су у нашој школи и за Светосавску академију, а први већи јавни наступ био нам је пред Ускрс, у Етнографском музеју. Тада смо били гости поводом ускршњег вашара. Наш хор је том приликом имао двадесетоминутни мини-концерт који је пропраћен са великом пажњом и добили смо пуно похвала.

Међу страним дипломатама у Будимпешти, још увек се причава наступ који је хор СОШИГ имао недавно у згради Амбасаде Републике Србије. О чему је реч?

– Сваког месеца Дипломатски клуб супруга страних амбасадора у Будимпешти организује састанак, а 19. априла тај скуп је одржан у Амбасади Републике Србије. Након састанка госпођа из 28 земаља, наш хор је одржао концерт у холу амбасаде. Најпре смо певали духовне, а потом изворне народне песме које је мој професор са факултета Константин Бабић, прерадио за женски хор. Јако је важно те младе девојке припремити како да осете ту музику. Сећам се да је покојни владика Данило често говорио да је наше извођење духовних композиција право византијско певање. Ја се трудим да га у хору негујем, али оно сваки пут звучи другачије јер су гласови различити.

Незаобилазна ми је композиција „Тебе појем“ од Мокрањца, коју сваки хор изводи другачије, онако како је певачи осете. После духовног дела кренуле су народне песме са солистима Наталијом Петровић и Тијаном Станковић. Посматрала сам их док сам дириговала и видела у њиховим очима са колико љубави су се унеле у ту музику и чини ми се да су тада приказале све најлепше што су знале. После сваке композиције следиле су праве овације. Госпође које су нас слушале биле су изненађене када су чуле да је то хор Српске школе из Будимпеште, јер су у први мах мислиле да смо дошли из Србије за ту прилику. Ми смо спремиле један кратак приказ наше школе и хора на енглеском језику

Оливера Младеновић-Мунишић: „Били смо прави мали амбасадори своје школе али и наше матичне земље, Србије. Када смо завршили наступ пред представницима 28 земаља чули смо дивне коментаре. Чини ми се да сви они сада имају ипак реалнију слику о нама и мислим да смо осветлили образ наше школе, Срба у Мађарској и уопште, где год се налазили.“

како би се присутни боље информисали о нама. Иван Мунишић је тако прочитао тај текст да је супруга канадског амбасадора, која председава овим форумом, била изненађена када је сазнала да му енглески није матерњи језик. Тако смо ми били прави мали амбасадори своје школе али и наше матичне земље, Србије.

Када смо завршили наступ, чули смо дивне коментаре. Госпођа из Бразила је плакала док је слушала наше народне песме, Јапанка је била

такође врло узбуђена... Чини ми се да сада имају ипак лепшу слику о нама и мислим да смо осветлили образ наше школе, Срба у Мађарској и уопште, где год се налазили.

Поједине ваше колеге нерадо изводе наше народне песме на оваквим местима. Шта ви мислите о томе?

– Људи понекад избегавају да изводе народне песме, мислећи да оне нису вредне. Ако је песма добро аранжирана за женски хор и ако се прецизно отпева, наша народна песма може до свакога да допре. Нас су на том концерту сви разумели, јер је наш језик био језик музике. По изразима лица се видело да апсолутно разумеју шта певамо. Ту је незаобилазна била „Ој Мораво“, „Певај ми соколе“, Друга руковат од Мокрањца, „У Будиму граду“, „Банаћанско коло“... Имали смо и песму са Косова „Разгранала грана јоргована“ у трогласном извођењу, а на крају смо извели песму „Ој Српкињо“. Пошто нас нису лако пустили да одемо јер су аплаузи трајали non-stop, на бис смо отпевали „Банаћанско коло“.

Ускоро ће школске клупе напустити ученици осмог разреда Српске основне школе у Будимпешти, чији сте разредни старешина били протекле четири године. Каква искуства сте понели из рада са њима?

– То су деца коју ја познајем од првог разреда основне школе јер су певали у малом хору, а онда сам их прихватила као разредни старешина у петом разреду. Ми смо један креативан разред, не постоји проблем који не можемо да решимо договором. Ја инсистирам на другарству, на лепом изгледу наше ученице, односно тог зидног просто-

ра, пратимо све догађаје и понекад ме то толико понесе да ми се учини да сам њихов вршњак.

Наравно да ми неће бити лако јер нека од те деце сада одлазе у друге гимназије, али мислим да ће се свако од њих сећати свог разредног старешине. Надам се да ће то у мом случају бити по добру. Увек постоји начин да дођу и да нас обиђу, а ону децу која остају у нашој школи и даље ћу виђати, јер ћу им предавати музику.

Док овај број СНН-а буде излазио из штампе ви ћете са ученицима бити на једној интересантној екскурзији. Какав је њен садржај?

– Мој план је ове године био да их водим у Београд. Има деце која тамо никада нису боравила, а она која јесу углавном су била само у пролазу или код родбине. Најмање су посећивали музеје и историјске знаменитости. Зато сам осмислила једну занимљиву екскурзију у оквиру које би видели и оно што чак ни ја нисам имала прилике да видим, иако сам рођена у Београду. То је пре свега дворски комплекс, чувени Бели двор где данас живи престолонаследник Александар Други Карађорђевић. Та посета нам је и писмено одобрена и трајаће око један и по час. Жеља ми је такође да виде Етнографски музеј, Музеј фресака, Вуков и Доситејев музеј, затим Музеј кнегиње Љубице, Милошев конак, Калемегдан, незаобилазну Скадарлију, Кнез Михаилову улицу, а један дан смо одвојили за Тополу и Оплепац. Та три дана заиста ће бити садржајна и надам се да ће се пријатно осећати. Трудила сам се да програм не буде заморан и жеља ми је да се увере да је Београд ипак европски град.

Драган Јаковљевић

Хор СОШИГ-а у Амбасади РС, пред супругама амбасадора 28 земаља

Промовисано ново књижевно издање

Мемоари посвећени Тихомиру Вујичићу

Маријета Вујичић

У будимпештанској Студио галерији Кевеши, 26. априла 2007. промовисана је нова књига под насловом: „Nem biccentek igent a pusztulásnak” („Нећу аминovati смрти”) музиколога Тихомира Вујичића, у издању издавачке куће *Балаши*. Књигу је саставио професор, биолог, просветни историчар, Лајош Граца – велики пријатељ Тихомира. Њихово заједничко дружење потиче из села Сантова где су провели један део свог детињства.

Промоцију је отворила Андреа Шоки, директорка издавачке куће *Балаши*, а након тога свим присутним гостима обратио се аутор издања, Лајош Граца. Између осталог он је нагласио да са објављеним мемоарима у овој књизи жели се сачувати слика о Тихомиру, о истакнутој личности коју можемо назвати једном посебном појавом на пољу српске и мађарске музике. На пример, као што је то Вагнер написао о Ференцу Листу: „Из свих твојих удова зрачи музика”, то је било карактеристично и за Тихомира, онај музички језик који су тада говорили људи, када још нису имали појмове. Он је био спонтан, жениалан, радознао, резултат тога је било његово обухват-

но, велико знање. А, трећа карактеристика која се наводи у свим мемоарима посвећеним Тихомиру, јесте његова љубав према дружењу. Поред *homo faber-a* и *homo ludens-a* појављује се пред нама уметник који тражи људску блискост.

Међу присутнима била је и неколицина аутора појединих мемоара, снаха Маријета Вујичић, архитекта Ђерђ Кевеш, етнограф Марија Киш и композитор Емил Петровић.

Поводом сећања на Тихомира сазнали смо од композитора Емила Петровића да је често сарађивао са Тихомиром током шездесетих и седамдесетих година. У више наврата боравио је и у његовом стану у Најмезе улици.

– Његово многострано интересовање увек би ме одушевило. Са изразом *joculator* могу да најбоље карактеришем Тихомира Вујичића, човека и музичара. Неколико година пре његове смрти добио сам од њега једну малу фрулицу на поклон. Јесте да нисам знао свирати на њој, међутим примио сам и сачувао сам тај мали инструмент. Када је поводом 30. годишњице Тихомирове смрти одржан велики концерт у будимпештанској Палати уметности са учешћем ансамбла „Вујичић” и оркестра „Шендерге”, мене су замолили да отворим ово значајно музичко вече. Поводом тог догађаја ја сам поклоних ту малу фрулицу најмлађем члану оркестра Шендерге, Шаламону Ередич, способном младом музичару – поред осталог сазнали смо од композитора Петровића.

Вече поводом промовисања овог значајног издања увеличали су и чланови ансамбла „Вујичић” на радост свих присутних гостију.

Сви заинтересовани читаоци ове књиге, поред наведених аутора могу читати сећања и из пера песника Габора Гараија, етнографа Ернеа Еперјешија, музичара Габора Ередича, песника Ференца Јухаса, кореографа Антуна Кричковића и Ференца Новака, професора и преодиоца Предрага Степановића, и композитора Шандора Соколаја.

Е. Шишковић

Аница Мандић, учесник телевизијске емисије „Звезде на леду”

„Жеља нам је да млади заволе уметничко клизање”

П уних осам недеља имали смо прилике да пратимо телевизијску емисију под насловом „Звезде на леду”, у којој су познати глумци, телевизијске личности и један рок музичар покушавали из недеље у недељу да науче плесне кореографије на леду. Емисија „Звезде на леду” следи међународне телевизијске трендове, продукција „Dancing on ice” била је веома успешна и у многим другим европским земљама.

Но, љубав према спорту није престала, више од годину дана она је члан Позоришта на леду – Euroice. У оквиру клизачке труппе Аница наступа у два позоришна комада с којима су остварили гостовање током зиме по Енглеској. По завршетку турнеје стигао је позив за учешће у емисији „Звезде на леду”, поред осталих и Аница је била међу одабраним професионалцима. Након тога следило је изненађење, Аница иако најмлађи члан тима, добила је за

Феро и Аница

Мађарске „звезде” и њихови партнери, професионални клизачи Позоришта на леду (Euroice) имали су могућности да покажу своје клизачко знање на леду сваког петка и суботе, у оквиру емисије. Међу професионалним учесницима била је и Аница Мандић, бивши ђак будимпештанске Српске гимназије, сада већ студент и истовремено члан Позоришта на леду.

Претходних година имали смо прилике да се упознамо са њом, пратили смо њене успехе на пољу клизања, када се све то одвијало у оквирима такмичарског карактера. У међувремену, она је завршила гимназију и положила успешан пријемни испит на будимпештанском Универзитету Лорант Етвеш, где тренутно студира психологију.

партнера чувеног мађарског рок музичара – Nagy Feró. Може се слободно казати да су Феро и Аница постали миљеници публике и свих учесника игре за кратко време.

„Господин рокер”, упркос својих година трудио се максимално да изврши све задатке и да научи све задате кореографије. Током свих недеља, за време сваког тренинга радио је са великом вољом и са пуним еланом. То је била права игра, и за њега и за мене, у веома добром расположењу – наглашава Аница Мандић.

Емисија „Звезде на леду” се завршила, Аница креће поново са екипом позоришта на турнеју у Енглеску, у нади да је серија ових емисија указала на лепоту овог спорта и да је заинтересовала младе људе.

Е. Ш.

Оркестар „Вујичић”

ИЗ НАШЕ

ИСТОРИЈЕ (64)

Стефан Дечански

Прогнани Стефан је из Цариграда више пута упућивао молбе оцу да му дозволи да се врати у Србију. За њега су се заузели и црквени кругови и Милутин је на крају попустио. Стефан се, са породицом, вратио у земљу вероватно 1320. године.

После смрти краља Милутина, 29. октобра 1321. године, дошло је до сукоба између Стефана и његовог полубрата Константина, који није пристао да има друго достојанство у држави него је тражио круну и изнудио битку у којој је погинуо. Милутинов наследник је тиме постао Стефан Урош III (1321-1331) који је касније по својој задужбини, манастиру Дечанима, добио надимак Дечански. По тадашњим обичајима слеп човек не би могао бити владар, али се о Стефану испоставило да није слеп. Та чињеница је дала повода за разна нагађања. Према једној верзији крвник који је извршавао казну, био је подмићен па није до краја обавио посао. Стефанов биограф архиепископ Данило II такође потврђује да Стефан није био потпуно слеп и хвали цара Андроника II што је то чувао као тајну.

Нема података о томе да се евентуално и Драгутинов син Владислав појавио као претендент за власт у целој српској држави. Он је завладао државом свог оца и носио краљевску титулу. Изгледа, међутим, да је дело ве североисточне Босне изгубио јер се 1323. босански бан назива господаром Усоре и Соли (данас Тузла).

Са босанским баном Стјепаном II Котроманићем (1314-1353) је и Стефан Дечански имао проблема. Бан се удружио са Дубровчанима против српских великаша браће Бранојевића који су се у северозападним крајевима српске државе одметнули од краља Стефана. Пошто су четири брата један за другим убијена или погинула, босански бан и Дубровчани су запосели и поделили њихове територије. Бан Стјепан II заузео је предео око ушћа Неретве и Крајину која се простирала одатле према северу, према Цетини, док су Дубровчани узели Стон и његово полуострво (данас Пељешац). Оно што су Дубровчани посели касније је враћено, али оно што је заузео бан Стјепан II никада више није враћено Србији. Од 1323. босански бан се називао и кнезом Хума.

Бан Стјепан II Котроманић је у један мах освојио и области Невесиње и Загорје, али тамо није трајно остао као у долини Неретве. Његове чете упадале су чак и у Полимље, али је тамо млади краљ Душан успешно ратовао против „безбожних и поганих бабуна“ (богумила), како су називали банове поданике. Жигосање становника Босне као јеретика показује да је у то време дошло до јачег подвајања између Србије и Босне.

Предраг Степановић

ПИСМА

ИЗВЕСНОЈ

Коцкице које боду очи

Немој ми замерити, драга моја, што ти ово писмо пишем у фрагментима. И живот нам у последње време све више личи на склоп неких чудних коцкица, које никако да склопимо у онакав мозаик о каквом смо маштали. Увек се испостави да нека коцкица зафали или заштрчи. Мени су ове друге, које штрче, увек представљале већи проблем. Оно што недостаје, пре или касније се пронађе и удене где треба. Ако не то, оно барем нешто слично. Али када коцкице на мозаику почну да боду очи... Са таквима је увек теже. На пример:

1. Ако мислиш да је возња аутобусом најједноставнија и најбезбрижнија ствар на свету, вараш се. И ту постоје строга правила понашања и ако их не испоштујеш, надрљаћеш. Заправо, не толико ти, колико ми, мушкарци.

Елем, данашње госпође не мораш да питаш за године, да би те погледале мучки. Довољно је да им у аутобусу уступиш место.

А и ако им не уступиш.

2. Некада смо оне миришљаве сувенире из далеких крајева добијали од пријатеља и познаника који су обилазили свет, а данас их купујемо сами, на првом ћошку. Знаш једну велетрговину у којој се такве резбарије, ћинђуве, кутијице, слончићи, Буде и крокодили продају такоређи будзашто. Међу њима је највише афричких маски. Продавци кажу да се оне најбоље продају и да их у Пешти има свака отменија кућа.

Езотични додаток традицији домаће мимикрије.

3. Пред једном од наших цркава се, после литургије, развила полемика око тога да ли је свештеник божји човек, како сам каже, или само божји администратор, како тврде неки од чланова црквеног одбора.

Није свеједно. Црквени одбор сматра да администратору следује минималац.

4. Хулигани ископали покојног мађарског председника и његову супругу из гробних места и нестали без трага. Кажу да није први пут да је гроб оскрнављен, али су кости до сада увек остајале где јесу. Недалеко од отворене гробнице остала је порука како дотичнима „није место у светој земљи“. Да тамо више не буду, побринули су се неки чудни људи, не слутећи да ће се после свега што раде, и за њих, када им куцне час, тешко наћи неко мирније место. Не само у „светој земљи“, него у било чему светом.

Твој Драган

КУЛТУРА МАТИЦЕ

Паралелне приче

У простору Музеја „25. мај“ у Београду ће 13. маја бити отворена изложба из колекције Музеја модерне уметности у Сент Етјену, која ће представити око 60 ремек-дела светских великана модерне и савремене уметности, насталих у периоду од 30-их година прошлог века до данас. Део радова биће постављен и у галеријама Културног центра Београда.

Реч је о изложби која је већ представљена у Будимпешти, Братислави, Печују, а која је за Београд конципирана по избору Лорана Хеђија, директора Музеја у Сент Етјену, у Београду већ знаног као уметничког директора предстојећег Октобарског салона. Колекција је формирана 1947. године, и данас представља једну од ретких збирки која сведочи о развоју западне уметности у периоду индустријализације.

Изложба носи назив „Паралелне приче“ и сучељава уметничке правце Европе и Америке као што су дада и надреализам, геометријска апстракција, енформел, минимализам, нови реализам, поп арт, арте повера... Ова изложба организована је поводом 50 година Културног центра Београда.

Београд – светска престоница књиге

Град књиге – пројекат је српског ПЕН центра чијим би усвајањем у Унеску Београд 2012. године постао центар светске културне јавности. Поред носиоца пројекта, Српског ПЕН-а, у његовом окончању остварењу учествовала би и Скупштина града Београда са београдским институцијама културе. До сада је обављен вели-

ки број прелиминарних разговора у Унеску који јесте покровитељ и „глава“ читавог пројекта.

Наредних месеци предстоје разговори у Солуну, на Међународном сајму књига, потом на сајму у Торину, а после тога на светском конгресу ПЕН центра у Дакару, у Сенегалу. Институцију „Град светска престоница књиге“ основао је, иначе, Савет безбедности 20001. године.

Заволео Црњанског

Немачки редитељ Пјер Валтер Полиц поставља „Сеобе“ на сцени крагујевачког Књажевско-српског театра, а премијера се очекује 14. маја, у оквиру „Јоаким festa“. Пре четири године, Полиц је у Крагујевцу режирао „Ромео и Јулију“. Тада је „пробио лед“, савладао језичку баријеру, а са представом је гостовао и у београдском Народном позоришту. После упознавања са српским глумцима, Полиц је, како сам каже, желео да упозна и српске писце.

Црњански ме је, кад сам га открио, једноставно заголицао. Његов поетски језик, маштовитост, емоционална снага у „Сеобама“, све ме је то одушевило. Иако ми није први пут да једно епско дело и један филмски сценарио прилагодјавам позоришном изразу, за мене је био изазов како тај лирски израз да поставим на сцену.

Српски афористичари у руској „Антологији мудрости“

Српски афористичари Александар Баљак, Растко Закић, Александар Чотрић, Слободан Симић, Витомир Теофиловић... уврштени су у „Антологију мудрости“, коју је објавила руска издавачка кућа „Вече“ из Москве.

Како је јавила Секција сатиричара Удружења књижевника Србије, у Антологији има више од 25.000 афоризама аутора из целог света.

...И

ТАЧКА

Гојазности. Постоје разне врсте гојазности које погађају широке слојеве становништва града Б, а – поред најочигледније и најраспрострањеније врсте, телесне гојазности – основне подврсте су умна презасићеност, која настаје услед претераног гомилања непотребних података и информација у глави, душевна булимича, која тера болеснике на прекомерно конзумирање романтичних серија и жуте штампе, финансијска гојазност, која највише погађа политичаре и пословне људе, позитивно утичући на стања на њиховим банковним рачунима, а негативно на њихову истинољубивост и социјалну осетљивост, и најзад, вербална пренадувеност, која пацијенте тера на непрестано избацивање реченица нагомиланих у њиховом грудном кошу, и код тих људи се заиста чини да је говор за њих једини начин да се ослободе удахнутог ваздуха, који прети да им расточи плућа.

Мршављење. Овог пролећа песник М. је започео са својом уобичајеном дијетом, која сваке године даје исти поразан резултат, тј. – после десетак недеља одрицања и патње – неколико килограма више него што их је било на почетку добровољног поста, али је овога пута М. одлучио да се опроба у штајку глађу, не би ли поправио своју фигуру и публицитетом допринео бољој продаји своје најновије збирке песама, но његов штрајк није интересовао медије, те је са њим престао већ у поподневним часовима истога дана када га је започео, осетивши из оближњег ресторана мирис печене прасетине.

Милан Степанов

МАТИЦА НА ДЛАНУ**Изгубљена година**

Пре тачно годину дана Европска унија је прекинула преговоре са Србијом о стабилизацији и придружењу. За то време није постигнут никакав напредак у покушајима да се изручењем Ратка Младића Хагу уклони највећа препрека на путу Србије ка Европи. После парламентарних избора наступила је и криза институција у Србији, па данас, уместо Младића, највећу препреку наставку преговора представљају водећи политичари, који, упркос саветима из Брисела, не могу да се договоре о влади. Није, дакле, Младић, једини кривац.

Тројни састанак лидера ДС-а, ДСС-а и Г17: Бориса Тадића, Војислава Коштунице и Млађана Динкића, завршен је прошле недеље без договора о формирању будуће владе. Састанак, за који се сматрало да ће бити одлучујући за постизање договора, трајао је кратко и завршио се конфликтом ДС-а и ДСС-а. Борис Тадић и Војислав Коштуница су изнели различите визије о будућности Србије, али су такође поновили и различите ставове о министрима у будућој влади. Коштуница једноставно не одустаје од тога да Јочић (министар полиције), Илић (министар за капиталне инвестиције) и Булатовић (Безбедносно-информативна агенција) и даље остану на својим функцијама. За Демократску странку је ово, дакако, превише.

Са друге стране, Европска комисија је предочила да очекивана нова српска влада „држи кључеве” обнове преговора о стабилизацији и придруживању с Европском унијом и ставила

до знања спремност да се то учини „што је пре могуће”.

Услов је и даље исти и чека се да српске власти „искажу јасну политичку решеност и предузму опипљиве и делотворне кораке који воде хапшењу преосталих оптужених од Хашког суда”. Указано је и на чињеницу да се од новембра прошле године „јак мало или ништа више не зна о спровођењу „акционог плана” српске владе за достизање пуне сарадње с Хашким судом”. Извори у Бриселу су (а пропо натезања на релацији Тадић – Коштуница) нагласили да је избор министара и преуређење надлежних, посебно безбедносних служби, свакако унутрашња ствар Србије. Али су јасно ставили до знања очекивање да исход буде она жељена „делотворност и опипљиви кораки” који ће водити хапшењу преосталих хашких оптуженика и, одмах, обнови преговора о стабилизацији и придруживању Србија-ЕУ.

Прекид преговора са Бриселом нанео је доста штете Србији, каже Тања Мишчевић, директорка Владине канцеларије за придруживање. Не само да је зауставио пут ка чланству у Унији, о коме се толико говори, већ је успорио и домаће реформе. Како од јануара нема владе, а не заседа ни скупштина, није усвојен ниједан закон којим би била потврђена декларативна спремност Србије да настави са реформама које ће је приближити Европи.

Последњих дана, међутим, поново се говори о састављању мањинске владе, чију би окосницу чинио ДСС. Иако су радикали у први мах одбили предлог, лидер социјалиста Ивица Дачић каже како би СПС и СРС радо стали иза Коштунице. Толико о наставку преговора о прикључењу Европској унији.

ТЕКУЋА ТРАКА**Роми „запосели” парламент**

Унија Рома Србије је прошле недеље организовала симболично „запоседање” српског парламента. Та парламентарна странка забринута је због тога што још нису изабрани органи Скупштине Србије и формирана нова влада. Унија Рома Србије наводи да је симболично запоседање Скупштине Србије организовала због одговорности према свом бирачком телу и грађанима Србије.

Србија и тероризам

Србија је волна да сарађује са САД у широком спектру питања, наводи се у годишњем извештају Стејт департмента о тероризму у свету. „Српска влада константно испољава велику посвећеност антитерористичким операцијама. То укључује безбедност граница, поделу информација, антитерористичко финансирање и контролу извоза. Иако је Београд спокојан по питању евентуалних напада међународних терориста у Србији, српски званичници су забринуте због могућег пораста транзита терориста са Блиског истока кроз Србију”, пише у извештају.

Одбио награду

Хрватски публициста Денис Латин, аутор популарне ТВ емисије „Латиница”, одбио је да прими награду „Зора”, које му је „за посебан допринос у борби за слободу медија” доделило Удружење новинара Србије. Латин је прво прихватио награду, али је после сазнања да је прихватио УНС-а Нино Брајевић, за време рата (хушкачки) извештавао из Вуковара, одбио да дође у Београд и прими награду.

Ахтисари нема шансе

„План Мартија Ахтисарија о будућности Косова је пред неуспехом и одбацивањем”, пише немачки лист *Франкфуртер рундшау* и истиче да се тај закључак назира после посете мисије Савета безбедности УН Београду и Приштини.

„Делегација УН се вратила скептична у Њујорк”, наводи лист и додаје да би Ахтисаријева план у СБ могао добити највише шест, од петнаест гласова, а да је за његово усвајање неопходно девет гласова.

Небеска Европа?

Европска унија мора се ширити не само са новим чланицама него и у космос. У томе је смисао инвовиране стратегије ЕУ за космос који је јавности управо предложила Европска комисија. А циљ те стратегије, како преносе европски медији, јесте да се од ЕУ учини – „космичка велесила”. „Без свемирске политике Европа би могла постати безначајна”, упозорио је потпредседник ЕК Гинтер Ферхојген. „А осим тога, космос је увек био извор инспирације која је померала границе могућности науке”, додао је он.

Према новом плану, Европска космичка агенција морала би убудуће много интензивније да осваја васионске путање око земље. Суштински би се изменио начин финансирања ове експанзије. Кључну улогу у будућности би играла војска. Док у Европи армија подржава са свега петитом буџет за развој свемирских технологија, у САД војска у томе учествује с половином.

Међународна конференција о Ираку

У Египту је прошле недеље одржана међународна конференција за извлачење Ирака из хаоса у који је запао од инвазије страних трупа. Двоневни скуп у египатском летовалишту Шарм ел Шеиху поставио је себи циљ: повратити мир, безбедност и економску стабилност у Ирак. Састанак истовремено омогућио дипломатске сусрете на високом нивоу, пре свега између америчког државног секретара Кондолизе Рајс са њеним сиријским и иранским колегама.

ОКО ПЛАНЕТЕ

Председник Венецуеле против мултинационалних компанија, ММФ-а и Светске банке

Уго Чавес изазива Вашингтон

Венецуелански радници запосели су 1. маја нафтна поља у поседу страних компанија, извршавајући тако налог свог председника, Уга Чавеса. У акцију је било укључено на хиљаде нафтних радника у црвеним мајицама са натписима у прилог национализацији, а запоседање једног од највећих басена нафтног блага на свету Ориноко изведено је у атмосфери општенодрогног весеља. Басен око реке Ориноко, простире се на 55.000 квадратних километара и у њему се налази око 1,3 милијарде барела нафте. Овлашћен да влада декретима како би убрзао „социјалистичку револуцију двадесет првог века”, Чавес је претходно најавио да ће се национализовати сва налазишта нафте у поседу страних компанија.

У страху да не изгубе све што су у међувремену уложиле у најбогатије налазиште нафте на западној хемисфери, пет од шест тамошњих мултинационалних компанија, потписале су прошле недеље уговоре са државном венецуеланском петролејском компанијом по којима су постали мањински власници у мешовитим предузећима. Венецуеланска „Петролеос де Венецуела” имаће у сваком од тих предузећа, минимум од 60 одсто акција, како је прописано Чавес. Остало деле амерички „Шеврон Тексако” и „Ексон Мобил”, британски „Бритиш петролеум”, француски „Тотал” и норвешки „Статоил”.

Уго Чавес је уједно објавио да Венецуела излази из међународних организација чије је седиште у Вашингтону – Светске банке и Међународног монетарног фонда. Светску банку и Међународни монетарни фонд, Чавес је у најновијем нападу назвао установама које служе интересима „Севера”. „Одлазимо”, рекао је Чавес. „Хоћу да потпишем папир ове ноћи и да тражим да нам

Страховање од ланчане реакције

Као једна од 184 чланице Међународног монетарног фонда, Венецуела је власник акција у вредности од четири милијарде долара. То је сума коју потражује Чавес, после одлуке да држава изађе из ове организације. У Вашингтону се, међутим, страхује да ће многе друге земље следити одлуку Венецуеле. Председник Никарагве Данијел Ортега рекао је како се нада да ће његова земља „ускоро изаћи из тог затвора” и да преговарају са Фондом о изласку, док је еквадорски председник Рафаел Корреа, недавно затражио да представници Светске банке напусте земљу. Аргентина је унапред отплатила дуг ММФ-у, на је уштедела велику суму на каматама.

врате оно што нам припада. Не треба нам да путујемо у Вашингтон ни у Фонд ни у Банку”. Чавес је објаснио да Венецуела у обе институције има свој депозит, и да он мора да се врати што пре: „Пре него што нас покраду, јер и то су у стању, пошто су у кризи. ММФ нема паре ни за плате”, додао је Чавес. Обе институције „машинерије северноамеричког империјализма” са седиштем у америчкој престоници оптужио је за „експлоатацију малих и сиромашних земаља”. Чавес подржава стварање нове Јужне банке која би финансирала пројекте интегрисаних земаља Јужне Америке.

Средином априла, венецуелански председник објавио је да је држава унапред отплатила све дугове овим организацијама и да „наша деца неће дуговати више ни центу”. Тиме је како је објављено на државној телевизији Венецуела уштедела осам милиона долара у каматама које би јој биле наметнуте да је отплаћивала свој дуг у рагама до 2012. године. Подсећа се да је 1998. када је Чавес дошао на место председника, земља дуговала овим двома организацијама 3,3 милијарде долара.

ЕКО

НОМИЈА

Лоша хидролошка ситуација
у југоисточној Европи

Прети несташица струје

Несташица струје у југоисточној Европи озбиљно прети свим земљама у региону, међу њима и Србији. Разлог је лоша хидролошка ситуација због које су водостаји Дунава, Мораве и Дрине у паду, а производња струје у хидроелектранама испод планиране. Други разлог могуће енергетске кризе јесте затварање два нуклеарна реактора у Козлодују, почетком године, због чега је дошло до осетног пада извоза струје из Бугарске са 7,6 на мање од 1,5 милијарди киловат-сати. Због тога, рецимо, у мају неће бити извоза у Грчку. Панајотис Атанасопулос, извршни директор националне електроенергетске компаније, затражио је због тога повећање цене електричне енергије за чак – 40 одсто.

Постоје шансе да ће предстојеће лето, за које метеоролози најављују да ће бити најтоплије у овом веку, довести до електроенергетског колапса. Због клима-уређаја готово се изједначила потрошња струје преко зиме и током лета. У јуну, јулу и августу 2006. године забележен је рекордан раст потрошње и то кад су хидролошке прилике биле неупоредиво повољније него што је то сада случај кад хидроелектране производе тек трећину потребне укупне електричне енергије.

Стручњаци Електропривреде Србије тврде да ће доток Дунава у другој половини априла, пасти на око 4.000 кубних метара у секунди. Биће то најсушнији месец од 1926. године откад ЕПС има податке о водостају на подручју на којем се налази хидроелектрана „Бердап I“. Разлика у оствареним средњим дотоцима Дунава у априлу 2006. и 2007. биће око 10.000 кубних метара у секунди на месечном нивоу. Дрина је у марту 2006. имала

доток од 630, а годину дана касније њен просечан доток био је свега 302 кубика.

Енергетски стручњак Дејан Стојадиновић изјавио је за „Политику“ да би, ако се остваре прогнозе да нам предстоји врело лето, ионако тешка ситуација на Балкану постала још тежа, и додаје да би тада највише биле погођене државе код којих хидроелектране имају велику улогу у производњи струје као што су, на пример, Албанија, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Хрватска. Али ни БиХ не би имала струје за извоз, док би Румунија морала да је увози из Украјине. „Србија има повољан производни микс у коме хидроелектране чине трећину, а две трећине капацитета чине термоелектране. Уобичајена пракса код нас је да се од априла до октобра производња струје више ослања на хидроелектране, јер се тада обављају ремоти у термоелектранама. Најављена суша би могла да поремети ове планове, јер ће термоелектране морати да раде пуним капацитетом током лета, што би могло негативно да утиче на њихову поузданост следеће зиме“, истиче Дејан Стојадиновић. Он додаје да ће то учинити на даљу раст цена струје, као и на успоравање привредног раста у читавом региону. До мањег побољшања у снабдевању могло би доћи од септембра, када Румунија планира да пусти у погон други блок у нуклеарној електрани „Чернавода“. Међутим, то неће бити довољно да се покрије мањак струје у региону.

Да ће киловати преко лета бити тражена роба може се закључити и на основу тога што је италијанска влада одржала седницу на којој је расправљано о хитним мерама које би требало предузети да се спрече последице пролећне суше која би могла да изазове несташицу електричне енергије. Суво време протеклих седмица и неуобичајено блага зима испразнили су резервоаре и водотокове у Италији, извештава агенција ДПА. Највећа река По носила је 431 кубни метар воде у секунди, што је упола мање од уобичајене количине. Ниво воде у језерима Гарда и Мађоре такође је пао на половину у односу на сезонски просек.

КРИВО

ОГЛЕДАЛО

Највећи број лекара каже, да не кажем сви: „Молим вас кад све прође како треба, ја од части не бежим“. Свако ко држи до себе кад му се понуди новац каже: „Не, хвала“. Али, да ли ја вас могу да вратим са књигом коју сте донели. А шта има у књизи, откуд ја знам.

Др Иван Бутковић,
бивши начелник и хирург ортопедске болнице „Бањица“ (којем је због оптужбе за примање мита забрањено да обавља позив лекара наредних пет година)

Велики је наслов изашао: „Корупција“. Дошли су инспектори, утврдили су да је све то истина. Али, ја сам добио отказ и нико ме није заштитио. Испада да неко ко пријави корупцију у ствари има проблем.

Милан Тешић,
бивши радник Правно-биротехничке школе у Земуну (који је неколико дана пошто је у медијима говорио о злоупотребама тадашњег директора школе добио отказ)

Полицајац из Вршица који је камером снимљен како ужива кокаин после шест месеци суспензије враћен је на посао.

Ради се о саобраћајном полицијцу Марку Павловићу. Иза свега, међутим, стоји једна породична прича. Он је, наиме, син заменице општинске јавне тужитељке Нађије Павловић, а отац му је републички инспектор у МУП-у. Павловић без икаквих проблема поново носи полицијску униформу и на улици проверава и хапси оне који раде исто што и он. Он је по сили закона морао да буде враћен на посао јер суспензија не сме да траје дуже од шест месеци. Зашто не постоји кривична пријава? Јер су тако хтели у окружном тужилаштву.

Стефан Цветковић,
власник локалне телевизије из Беле Цркве

СРПСКА

ПОШТА

Лазаревац на небу

Признајем да одавно ниједна вест није остварила такав утисак на мене као откриће Нове Земље. Први пут у историји човечанства астрономи су ван Сунчевог система открили планету за коју верују да је настањива и на којој владају температуре сличне онима на нашој планети.

Оно што ме посебно гануло јесте једна коинциденција, да не кажем случајност, пошто случајности у свемиру нема. Планета је, наиме, названа 581-ц, што ми се у први мах учинило апсолутно глупаво, немаштовито и скроз безвезе. У други мах, пак, најезио сам се сав... Не верујем да има оних који не знају да сам ја пре Пешите живео у Лазаревцу, али ако је таквих и било сад их више нема. Е, па до овог знаменитог колубарског места можете стићи ако одете на перон 17 „Ластине“ станице у Београду, и уђете у аутобус бр. 581.

И замислите сад, негде далеко у космосу, мада је 20 светлосних година (200 милијарди километара) у галактичким размерама права станица, једна планета иста као наша, само пет пута већа, носи име мог аутобуса и не очекује посету.

„Просечна температура на планети 581-ц је између нула и 40 степени Целзијуса, што на њеној површини омогућава постојање воде у текућем стању. Њен пречник је 1,5 пута већи од Земљиног, што упућује на каменит састав као код Земље или на површину прекривену океанима“, каже један од оних што је гледао кроз телескоп пречника 3,6 метара. Планета кружи око звезде „Глизе 581“ која припада ка-

тегорији црвених патуљака, што значи да је много мања и хладнија од нашег Сунца. Али је Нова Земља зато 14 пута ближе тој звезди него Земља Сунцу, и обиће је за 13 дана. То значи да свемирски Лазаревчани имају сунце преко целог хоризонта.

Верује се да још две планете круже око Глизе, али на њима су температуре или превисоке, или прениске да би се зачео живот. То је уобичајен проблем у космосу. До сад је откривено преко 220 планета ван нашег Сунчевог система, али ниједна од њих није била потенцијално настањива због такозваног Голдилоксовог проблема. Све откривене планете су или паклено вруће, или паклено хладне, или превелике и са атмосфером од гаса попут Јупитера.

И сад се у причи појављују Американци, који кажу да је много важније то што је новооткривена планета потенцијално настањива него да ли на њој има живота. А и да има живота, није битно. У Пентагону верују да би се НАТО побринуо да га нема. Једини проблем им представља њена удаљеност, јер уз сву технологију коју поседују не могу ни да јој приммиришу.

Али, да ли би освајање 581 било баш тако лако? Американци немају појма како изгледају Лазаревчани. Не знају да су сто пута већи од људских бића, и да уместо крви имају бензин. И нису баш човеколики. Више, нао, као „Ластини“ аутобуси. А у сваком од тих бића још четрдесет незадовољних створења укључујући кондуктера и шофера. И сад, замислите на милијарде таквих. Зује по Новој Земљи, сударају се и кошкају, боре за паркинг под зубатом Глизом, и једва чекају да им неки ванновоземаљци стану на жуљ. Неки мали, дрчни, амерички...

Братислав Вељић

УГАО ЗА

СМЕХ

Бисери пацијената (3.)

Ово су дугогодишњи записи др Александра Ревина урађени заједно са петорицом колега, а на основу аутентичних изјава пацијената на Уролошком одељењу болнице у Земуну. Пренети су са незнатним изменама.

- Ма пустите ме код мушког гинеколога, само да питам нешто.
- Ухвати ме малаксија.
- „Је ли вам то од рођења?“ Одговор: „Не, то је још од пре.“
- Рекао ми је др Николић да болујем од простоте.
- Лечим се код др Нице (др Николић).
- У стомаку ми грми, пуца и лупа.
- Имам грозне пекове.
- При мокрењу попустим и уназад.
- Пре сам пиш'о по два фата (фат = 2 метра).
- Ја се базир'о на ишијас, а оно испали бубрези.
- Отичем испод очију, а ништа ми није влажан стан.
- Лично га пече кад мокри.
- Ја вас скромно поштујем.
- Била је код гастролога.
- Немамо пропуст мокраће.
- Енергичан је на лекове.
- Пече је ангина (вагина).
- Имам огорчене болове.
- Дошао сам да скинем тикету (катетер).
- К'о коња кад понудиш да пије воде, тако и ја њега понудим и он увек пиша.
- Болови нису јаки, али су зато тупи.
- Уфати је овдан (слабине), а онда уфати у стомак па састави се са главом и падне у несвест.
- Имам мучнину у пенису.

Српска гимназија У Будимпешти

Опраштање генерације 2003-2007.

Иако су метеоролози најављивали жестоке пљусковне са грмљавином, срећом, њихова прогноза није била тачна. Можда је томе допринео и сутрашњи Ђурђевдан, па је захваљујући великомученику Георгију 5. мај, дан опраштања матураната Српске гимназије у Будимпешти, прошао без иједне капи кише. Ходници су и овога пута декорисани свежом травом и цвећем. Четвртаци су се уз звуке традиционалних песама „Гаудеамус игитур“ и „Збогом школо наша“ опростили од учионица где су провели четири године, по некима, најлепшег младалачког доба. Дефиле је завршен у лепо опремљеној сали за физичко васпитање. Програм је почео интонирањем мађарске и српске химне, затим су се присутнима обратиле ученице 11. разреда Елена Веселинов и Тила Тешњи. Оне су саставиле леп говор у којем су се опростили од ученика 12. разреда.

Потом је уследио наступ хора основца са соло песмом Андреја Ђерђа о извесној Милици са којом је одушевио слављенике. Одмах после те симпатичне нумере уследила је композиција о Ненаду коју је извео мали хор Српске школе са соло наступом Крстине Ђерђ.

Потом је реч узела Катица Рус, директорка Српске основне школе и гимназије у Будимпешти. Она је између осталог рекла и следеће: „Изађите из школе, завршавате школовање. Пре четири године стигли сте код нас у школу још као незрела деца која су оставила родитеље далеко од Будимпеште. Са пуно очекивања сте кренули у гимназију коју сада полако завршавате. Неки од вас су почели у Српском вртићу, а сада се опраштају од нас.

Било је много лепих момената, за четири године стекли сте нове пријатеље, родила се ђачка љубав, упознали сте нову средину, стекли нова искуства, осамосталили сте се, прихватили нови начин контактирања, упознали нову земљу, нови град и културу.

Први кораци никада нису лаки, то сте осетили да би се све лакше пребродило. Ваша генерација је кренула новим путевима. Поносно ћемо се сећати ваших успеха у учењу, вашом генерацијом смо наставили разна такмичења и спортске утакмице. Постигнути су леви успеси. Било је мало и сивих, непријатних сусрета због изостанака, прековременог повратка од куће, продужавања распуста и ноћних путовања. Надам се да ће и ови разговори као поука, савет за будућност остати у вашем сећању.”

Директорка Катица Рус је свој говор завршила овим речима: „Драги матуранти! На новом изабраном путу, који тек следи, радите и живите тако да се не избришу, не забораве године у Српској гимназији. Преостале дане под овим кровом проведите радно, надокнадите пропусте до матурских усмених испита. Посетите вашу, нашу школу кад вас пут наведе близу Трга ружа.

Учите још много, јер је живот велики изазов. Сада, на крају, дозволите ми да вам зажелим срећан пут. Не-

ка вам живот буде сунцем обасјан, живите срећно, радите – одаберите за позив, професију оно што ћете радити са задовољством, љубављу, стрпљењем – да бисте живели срећно и задовољно. Поносите се стеченим знањем што сте стекли у својој гимназији, радите поштено на задовољство и радост своју, ваших родитеља, нас просветних радника и наше заједнице. Срећан вам пут, довиђења!”

Завршавајући своју беседу директорка је према одлуци наставничког већа прогласила за ђака генерације Ивану Вујатов и Лазара Которчевића. Ђацима генерације је уручена повеља и сребрна наруквица. Књигу и повељу за одлично учење добили су следећи ученици: Иван Мунишић, Филипа Благојевић и Ивана Чупић. За дванаестогодишње школовање подељене су књиге са повељом Тијани Видицки, Зорици Јегер, Лазару Которчевићу, Марку Јухасу, Ивану Мунишићу и Николи Лато. Похвале са поклон-књигом за одани рад током школовања у Српској гимназији доделе су Мирјани Путник и Радојки Филаковић. Славку Радонићу је уручена повеља са књигом за учешће на државном такмичењу из енглеског језика пласирајући се међу тридесет најбољих у Мађарској. Повеље за учешће у раду школског хора добиле су Ана-Марија Вист, Наталија Петровић, Ивана Вујатов и Милица Петровић. За неуморни рад и постизању значајних успеха у кошарци и фудбалу повеље су уручене Ивани Вујатов, Неди Перишић, Наталији Петровић, Ани Митровић и Ивани Чупић, Николи Лато, Милошу Дукићу, Рубену Деметеру, Армину Деметеру, Вељку Бурићу и Немањи Булатовићу капитену фудбалске екипе.

На крају доделе повеља, млађе кошаркашице професорке др Јованке Ластих предале су поклоне сада већ бившим члановима женске кошаркашке екипе Српске гимназије.

У име ученика 12.а разреда опраштајући говор одржала је Радојка Филаковић, док се у име 12.б разреда опростила Наталија Петровић. Разреднице 11. разреда Едита Андричек, Љиљана Давид и разредница у Ђачком дому Моника Ференц заиста су се потрудиле да опраштање буде лепо организовано и извођено, тако разредне старешине матураната Вidosава Свобода и Кристина Бекић, заједно са разредним старешином у Ђачком дому Радивојем Галићем, могу бити задовољне са овом лепом манифестацијом.

Именик матураната: Ненад Алексов, Вељко Бурић, Тијана Видицки, Рубен Деметер, Милош Дукић, Зорица Јегер, Страхиња Јовановић, Марк Јухас, Лазар Которчевић, Никола Лато, Ивет Лиска, Иван Мунишић, Мирјана Путник, Радојка Филаковић, Зорица Хранислав, Бранимир Бакалић, Милан Балатинац, Филипа Благојевић, Немања Булатовић, Вилмош Вађоцки, Ана-Марија Вист, Ивана Вујатов, Армин Деметер, Јован Мандић, Ана Митровић, Неда Перишић, Милица Петровић, Наталија Петровић, Славко Радонић и Ивана Чупић.

Дан пре опраштања, у петак 4. маја, започео је писмени део матурских испита. Председник матурске комисије ће бити др Милан Степанов. Сви матурантима желимо пуно среће и успеха!
Д. Дујмов

VIII српски језички камп „Вук Караџић”

од 03. – до 09. јула 2007. Балатонфењевеш

Самоуправа Срба у Мађарској у сарадњи са Српском самоуправом у Печују и Српском самоуправом II кварта у Будимпешти, осми пут организује летњи језички камп „Вук Караџић”, од **03. 07. до 09. 07. 2007.** у Балатонфењевешу на обали Балатона.

Очекују се пријаве деце од другог разреда основне школе до десетог разреда гимназије.

Рок за пријављивање: до 30. априла 2007.

Износ уплате: 15.000 фт.

Рок уплате: до 15. јуна 2007.

Табор се организује са циљем да се унапреди знање српског језика и познавање српске културе.

Информације можете добити преко телефона ССМ: 331-53-45 од Јадранке Драгојловић и Милана Ђурића, моб.: 06/70-771-4823, др Јованке Ластих, моб.: 06/70-337-2589.

Мањинско вече у Ференцварошу

12. маја 2007. од 17.30 сати

у Просветном центру Ференцвароша

(Ferencvárosi Művelődési Központ, Budapest, IX Haller u. 27.)

У оквиру програма представиће се словачка, хрватска, русинска, немачка и српска мањина.

У име Српске самоуправе IX кварта наступиће КУД Табан.

Храмовна слава Летњи св. Никола

одржаће се у организацији Српске православне црквене општине, Српске самоуправе у Сегедину и Сегединске српске заједнице

19. маја 2007. године

Програм: у 10 сати Света литургија

у сегединској српској православној цркви

Литија, резање и преливање славског колача

Свечани пријем у црквеној порти, уз музику оркестра „Банат”

Сегединско лето – Дани мањина

18-20. мај 2007.

18. мај, 18.00 сати – Дом мањина, отварање изложбе „Боје Јадрана”

19. мај, 18.00 сати – Дом деце, Немачко-пољско хорско вече

19. мај, 20.00 сати – Луткарско позориште, СПМ: „Професионалац”

19-20. мај – код моста у центру града – мањински шатор, вашар

20. мај 17.00 сати – Дугонич трг – Мањинско фолклорно вече

ТАБАНСКО ВЕЧЕ

одржаће се 2. јуна 2007. (у суботу) 20 сати

у Дому културе „МОМ”

(XII Budapest, Csörsz u. 18.)

Представиће се КУД „Табан” самосталним програмом, уз пратњу оркестра „Ђидо” из Бечеја

У програму учествује и етно-група „Бело платно” из Београда
После програма следи бал, уз пратњу оркестра „Зора”

Српско позориште у Мађарској

Приказује: „Мостови Париза”

Мономузикл о Едит Пјаф

Главна улога – Зорица Јурковић

Текст и режија – П. Милошевић и М. Рус

25. мај у 19.30 сати, велика сала КДЦСМ

(Budapest, VI nagymező u. 49.)

Улазнице искључиво путем резервације

Представу је помогла:

Јавна фондација за етничке и националне мањине

Програм Српског културног клуба у Будимпешти

17. маја 2007, у 18.00 сати

пројекција домаћег филма: „Где цвета лимун жут” (2006)

(играно-документарни филм)

режија: Здравко Шотра, сценарио: З. Шотра, М. Витезовић,

наратор: Драган Николић

YUBAC летњи кошаркашки камп

Копаоник – Србија, 10 – 20. јули

Поштовани родитељи!

Кошаркашка школа Темпо и ове године планира организовани одлазак наше деце на Копаоник, и учешће на летњем кошаркашком кампу YUBAC. Овога пута смо одлучили да на Копаонику боравимо десет дана, од 10. до 20. јула.

Цена боравка у кампу је 250 евра по детету, од чега родитељи теба да плате **30.000 фт. (или 120 евра)**. Остатак средстава набавља се путем конурса. Цена укључује смештај у апартманима „Сунчани врхови”, исхрану три пута дневно, опрему (осим патика), обезбеђене кошаркашке терене, лопте, реквизите и тренере.

Путовање ће се, као и прошле године, организовати уз договор са родитељима, приватним аутомобилима и мини-бусом Српског културног и документационог центра.

Одлазак деце у кошаркашки камп на Копаонику могућ је и у другим доле наведеним терминима, у сопственом аранжману.

Молимо све заинтересоване родитеље и децу да се до 20. маја ове године јаве организаторима кампа у Мађарској.

Милан Степанов

06/30-392-6440, stepanov.milan@gmail.com

Општи камп на Копаонику – 250 ЕУР

(за све узрасте)

1. 30. јуни – 10. јули

2. 10. јули – 20. јули

3. 20. јули – 30. јули

4. 30. јули – 09. август

5. 09. август – 19. август

Guards – 350 ЕУР

(обука плеј-мекера, од 15 година)

1. 03. јули – 10. јули

2. 6. август – 13. август

Big man camp – 350 ЕУР

(обука центара, од 15 година)

1. 18. јули – 25. јули

Тимске припреме – 300 ЕУР

(Летње припреме екипа)

1. 9. август – 19. август

2. 19. август – 29. август

Pro camp

Појединачна обука играча, у сали – на основу личног договора са организаторима.

Информације на српском и енглеском језику: www.yubac.co.yu

Информације преко телефона:

Милан Степанов, 06-30-392-6440

Концерти ансамбла Вујичић

13. мај у 19 сати – Будимпешта, II Фестивал ракије

(Budapest, V Városháza)

26. мај у 19 сати – Палич, Градска кућа

27. мај у 16 сати – Будимпешта, Градски парк

(Budapest, Városliget – gyermeknap)

Концерти оркестра „Шендерге”

10. мај – Беч, Sfabrik; гост концерта: Ферус Мустафов

(Goldschlag str. 169 A)

19. мај – Печудвард – Удварско веселје

26. мај у 18 сати – Festi Árpád Műv. Park, Martos

28. мај у 17 сати – Сентандреја, Шканзен

Недељни лист Срба у Мађарској. Адреса: Српске народне новине, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Телефон: 475-0654. Главни уредник: Милан Степанов, секретарредакције: Милица Вукајловић. Оснивач и издавач: Српски демократски савез. За издавача: Андрија Рошков. Финансира се на основу мањинског за-

кона из државног буџета посредством Државне задужбине за мањине. Суфинансијер: Министарство културе и медија Републике Србије. Лист дистрибуира Мађарска пошта, а претплаћује се код издавача. Име и адресу послати на адресу Szerb Demokratikus Szövetség, 1065 Budapest, Nagymező u. 49 а уплатити поштанском уплатницом или на жиро-рачун број платног промета 11705008-20417439. Претплата на лист је 4000 фт. за целу годину. За иностранство годишње 40 EUR, (10.000 Фт) – Штампа: КОМП-прес Кфт. Одговорни пословођа: Ференц Ибош. – Технички руководиоца: Карољ Сабо. ↔ Српске народне новине на Интернету: Home page: www.snn.hu E-mail: stepanov.milan@gmail.com

HU ISSN 1215-072 x

Фото: Иван Јакшић

Чудо у Чернобилу

У поноћ између 25. и 26. априла у време свеноћног крсног хода ка споменику погинулим радницима и спасиоцима у Чернобилу, десило се чудесно јављање иконе на небу.

Како тврде учесници крсног хода (око пет стотина људи и међу њима и свештеник), на небу се

појавила јасно изображена чернобилска икона светог Николе Чудотворца.

По речима старешине храма светог Илије, протојереја Николаја Јакушкина, верници су видели отварање облака на небу и јасно изображену икону светог Николе Чудотворца.

Парастос за жртве „Бљеска“

У цркви Светог Марка у Београду прошле недеље је служен парастос за Србе погинуле у акцији хрватских оружаних снага „Бљесак“ у западној Славонији 1995. године. Парастосу су присуствовали чланови породица погинулих, као и чланови Удружења Срба избеглих из Хрватске.

Према подацима Информационо-документационог центра „Веритас“, у нападу који је почео у зору 1. маја 1995. године за само 36 часова убијено је или нестало 283 Срба, међу

којим 57 жена и деветоро деце. Хрвати су сахранили 168 убијених Срба, највише под ознаком НН, који ни до данас нису ексхумирани и идентификовани, а тела преосталих 115 са списка несталих још нису пронађена. Како се наводи на интернет-страници „Веритаса“, у нападу на 15 000 српских цивила и око 4 000 војника учествовало је више од 16 000 припадника хрватских оружаних снага. У време напада територија западне Славоније била је под заштитом УН.

Убијене монахиње

Велика забринутост захватила је Грчку због лоше безбедности удаљених манастира након убиства две старије монахиње у манастиру Успења пресвете Богородице у региону Аркадија на истоку Пелопонеза.

Претпоставља се да је мотив убиства пљачка, јер су убице однеле распеће у којем се налазе честице Часног крста на којем је умро Исус

Христ. Полиција је саопштила да су монахиње Теодора (86) и Марија (63), које су саме живеле у манастиру, угушене јастуком. Занимљиво је да су рођаци убијене игуманије Теодоре изјавили су да им је она неколико дана пре злочина рекла да је имала визију да ће је убити пљачкаши који ће желети да украду вредне иконе и остале реликвије. Полиција још увек трага за убицама.

„Атлас старе Србије“

У Београду је представљена књига аутора Мирчете Вемића и Младена Стругара „Атлас старе Србије“, у чијем саставу је 40 географских карата, које су између XVI и XX века израдили најбољи европски картографи.

„Ове карте пружају поуздано сведочанство да је подручје старе Србије, у коју је био укључен и Космет, увек сматрано интегралним делом Србије“, истакла је доктор Гордана Томовић на презентацији књиге, издања „Светигоре“, Издавачко информативне установе Митрополије црногорско – приморске.

Његово високопреосвештенство митрополит црногорско – приморски Амфилохије рекао је да ова књига неподељено сведочи о Косову и Метохији као природном и неодољивом делу српске земље.

„Митрополија црногорско – приморска жели да, подсећањем на историјску истину о прошлости и наслеђу, на свој начин допринесе пра-

ведном рјешењу статуса Косова и Метохије, које се по ко зна који пут у историји мимо божанских и људских закона покушава отргнути од народа српског и његове међународно признате државе Србије“, рекао је митрополит Амфилохије.

Осим географских карата, које су уз пропратна објашњења представљене на 170 страна, књига садржи превод географског лексикона Јакоба Хофмана из 1698. године, који ће читаоцима олакшати тумачење датих карата.

Књига се бави и српско – албанским односима којима су посвећена два поглавља „Помињање арбанашког имена“ и „Косовски и метохијски именослови и етнографски прилози“.

Аутор Младен Стругар навео је да су карте европских картографа из времена турске владавине нарочито вредне, јер показују Србију у њеној територијалној целовитости у оквиру које је Косово и Метохија.

Конференција у Берлину

Берлин је ових дана угостио 75 представника Православне Цркве, Бискупске конференције и евангелистичких цркава са простора Србије и Немачке, на заједничкој Осмој међународној конференцији са темом „Однос Цркве и државе“.

Учесници овог скупа из Србије имали су прилику да обиђу знаменитости овог града, кога је пресецала политичка граница Истока и Запада, и који због тога још увек има ране из прошлости. Међутим, он је као такав можда и најбоље мјесто за сусрет и разумевање различитих вера, култура и цивилизација. Сама Немачка пружа, при том, можда идеалан пример савршеног уставног и законодавног решења односа Цркве и државе прожетог обостраним уважавањем и међусобним прожимањем које гарантује пуно остваривање људских и верских слобода.

У оквиру упознавања са градом и организацијом Цркве у Немачкој, уприличен је и састанак са правном службом у центру Бискупске конференције у Берлину, где је до детаља изложена и објашњена ова симбиоза Цркве и државе у Немач-

кој уз могућност размене мишљења и дискусију о темама које су нарочито интересантне за прилике у свим новоформираним државама на чијим просторима дела наша помјесна православна Црква.

Ово информисање је послужило као добра припрема и увод за посету Бундестагу, тј. Скупштини Републике Немачке где је уприличен сусрет са Петером Вајсом, чланом немачког Парламента, који је упознат са детаљима демократских процеса у Србији, али и о нерешеном статусу Цркве у Црној Гори и безакоњу које настаје и испољава се према Цркви као плод државне индоленције, опасностима које она носи, као и ускраћивању и неиспуњавању основних људских и верских права њеним грађанима, уз болну констатацију да разговори о веронауци, реституцији и закону о Цркви суштински не само да нису почели, него се, шта више, свјесно ометају и одуговлаче.

Не треба ни напомињати да је питање стања на Косову и Метохији једна од доминантних тема и интересовања у свим досадашњим сусретима.

Најстарија црква у Москви

Приликом копања у улици Варварка, у центру Москве, московски археолози пронашли су темељ старе цркве са почетка XVI века. То је на прес-конференцији у Москви саопштио главни археолог Александар Векслер.

„Проналазак је остварен испод грађевине цркве св. Варваре, на почетку улице Варварка. Пронађен је темељ и белокамени сутерен једног од најстаријих храмова Москве. После одговарајућих саглашавања и рестаурационих радова, тај део храма биће доступан за екс-

курзије“ – изјавио је Векслер. Храм, по коме је и улица добила назив Варварка, био је саграђен 1514. године, а то је учинио италијански неимар Алевиз Нови. Године 1795. московски митрополит Платон наредио је разрушити остатке зидове храма.

Нови храм је саграђен почетком XIX века по пројекту Родиона Казакова. У совјетско време она је претворена у магацин, а касније у канцеларијске уреде. Тек почетком 90-их година црква св. Варваре била је враћена верницима.